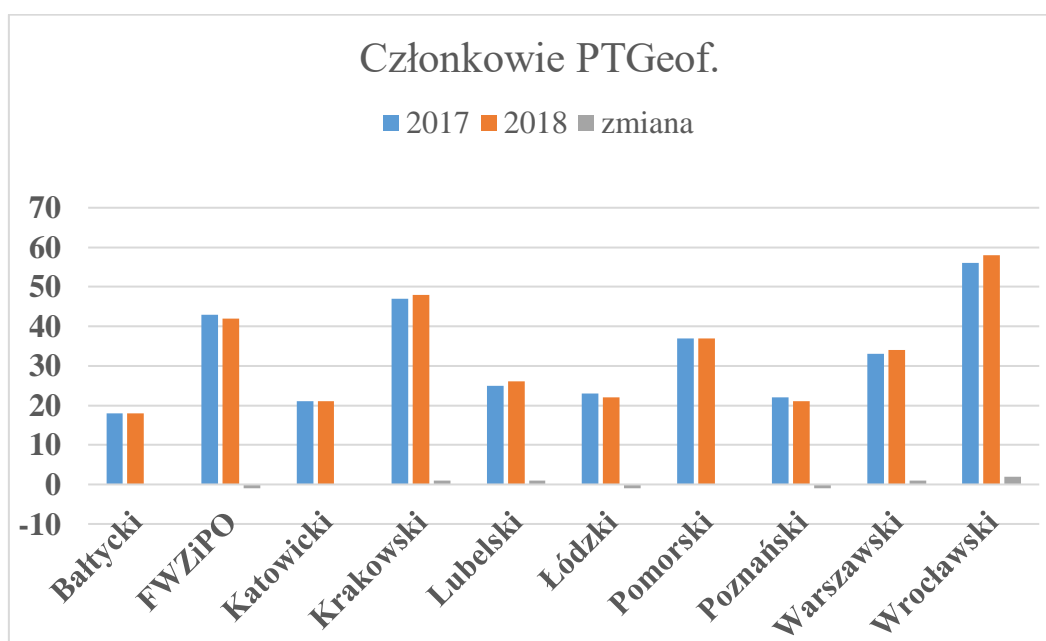

SPRAWOZDANIE POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOFIZYCZNEGO 2018

INFORMACJE OGÓLNE

W końcu roku 2018 Polskie Towarzystwo Geofizyczne (PTGeof.) liczyło 325 członków, w tym 18 honorowych. Liczba członków w stosunku do roku 2017 pozostała bez zmian. Odszedł na zawsze Jerzy Neuhorn wieloletni skarbnik Zarządu Oddziału Łódzkiego. Z ostatniej chwili: już w bieżącym roku odszedł Jan Zieliński – wieloletni dyrektor IMGW, nasz członek honorowy, który wspierał Towarzystwo, był jego gorącym orędownikiem i zwolennikiem ścisłej współpracy z IMGW PIB.

Rys. 1. Zmiany przynależności do PTGeof. w okresie 2017- 2018

Tab. 1 Zmiany przynależności do PTGeof. w okresie 2017- 2018

Oddział	2017	2018	Zmiana
Bałtycki	18	18	0
FWZiPO	43	42	-1
Katowicki	21	21	0
Krakowski	47	48	1
Lubelski	25	26	1
Łódzki	23	22	-1
Pomorski	37	37	0
Poznański	22	21	-1
Warszawski	33	34	1
Wrocławski	56	58	2

Skład Zarządu Głównego

Prezes - *prof. dr hab. Rajmund Przybylak*

Wiceprezes - *dr hab. Halina Lorenc, emeryt. prof. IMG-PIB*

Wiceprezes - *prof. dr hab. Joanna Wibig*

Sekretarz Generalny - *dr Jerzy Szkutnicki*

Skarbnik – *prof. dr hab. Zbigniew Czechowski*

Członek Prezydium - *doc. dr Alfred Dubicki*

Członek Prezydium - *dr Urszula Kossowska-Cezak*

Członek Prezydium - *dr Wojciech Ożga*

Członek Zarządu - *dr Andrzej Arażny*

Członek Zarządu - *dr hab. Krystyna Bryś*

Członek Zarządu - *dr Agnieszka Wypych*

Sekretariat - *mgr Jolanta Krupa-Marchlewska*

Główna księgową – *Janina Warpechowska*

Główna Komisja Rewizyjna

Przewodnicząca - *mgr Magdalena Bogucka*

Członek Komisji - *prof. dr hab. Krzysztof Fortuniak*

Członek Komisji - *dr inż. Renata Kuśmierk-Tomaszewska*

Członek Komisji - *dr hab. Jacek Leśny*

Członek Komisji - *prof. dr hab. Mirosław Miętus*

Oddziały

Bałtycki (Gdynia)

Przewodniczący - *prof. dr. hab. Mirosław Miętus*
Z-ca Przewodniczącego - *dr hab. Anna Styszyńska, prof. PG*
Sekretarz - *dr Janusz Filipiak*
Skarbnik - *mgr inż. Beata Kowalska*
Członek Zarządu - *dr Marzenna Sztobryn*

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej - *dr Grzegorz Kruszewski*
Członek Komisji Rewizyjnej - *dr Michał Marosz*
Członek Komisji Rewizyjnej - *dr hab. Elżbieta Łysiak-Pastuszek*

Fizyki Wnętrza Ziemi i Przestrzeni Okołoziemskiej

Przewodnicząca - *dr Anna Odzimek*
Z-ca Przewodniczącego – *prof. dr hab. Zbigniew Czechowski*
Sekretarz - *dr inż. Marek Kubicki*
Skarbnik - *dr Beata Dziak-Jankowska*
Członek Zarządu - *dr hab. Waldemar Józwiak*
Członek Zarządu - *doc. dr hab. Sławomir Maj*

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej - *dr Ryszard Balcer*
Członek Komisji Rewizyjnej - *prof. dr hab. Zbigniew Kłos*
Członek Komisji Rewizyjnej - *dr Krzysztof Teisseyre*

Katowicki

Przewodniczący - *dr hab. Ewa Łupikasza, prof. UŚ*
Z-ca Przewodniczącego - *dr hab. Tadeusz Magiera*
Sekretarz - *dr Dariusz Ignatiuk*
Skarbnik - *dr Leszek Ośródk*

Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej – *dr hab. Damian Absalon*
Członek Komisji Rewizyjnej - *dr Janina Fudała*
Członek Komisji Rewizyjnej – *dr hab. inż. Małgorzata Wysocka*

Krakowski

Przewodnicząca - *dr Danuta Limanówka*
Z-ca Przewodniczącego - *dr inż. Piotr Struzik*
Sekretarz - *mgr Magdalena Retman-Rakoczy*
Skarbnik - *mgr Robert Pyrc*
Członek Zarządu - *dr Michał Kasina*
Członek Zarządu - *dr Leszek Kowanetz*
Członek Zarządu - *dr hab. Wanda Wilczyńska-Michalik*

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej - *dr Elżbieta Cebulak*
Członek Komisji Rewizyjnej - *prof. dr Janina Trepieńska*
Członek Komisji Rewizyjnej - *prof. dr hab. Zbigniew Ustrnul*

Lubelski

Przewodniczący - *dr Krzysztof Bartoszek*
Z-ca Przewodniczącego - *dr Sylwester Wereski*
Sekretarz - *dr Agnieszka Krzyżewska*
Skarbnik - *mgr Anna Bilik*
Członek Zarządu - *dr inż. Sławomir Gawel*

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej - *dr Marcin Siłuch*
Członek Komisji Rewizyjnej - *dr hab. Jerzy Kozyra*
Członek Komisji Rewizyjnej - *prof. dr hab. Bogusław M. Kaszewski*

Łódzki

Przewodniczący - *prof. dr hab. Joanna Wibig*
Z-ca Przewodniczącego - *dr Mariusz Siedlecki*
Sekretarz - *dr hab. Agnieszka Podstawczyńska*
Członek Zarządu - *dr Jan Degirmendźić*
Skarbnik - *dr Włodzimierz Pawlak*

Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej - *mgr Iwona Gajda-Pijanowska*
Członek Komisji Rewizyjnej - *dr Piotr Piotrowski*
Członek Komisji Rewizyjnej - *Jerzy Neuhorn*

Pomorski (Toruń)

Przewodniczący - *dr Andrzej Araźny*
Z-ca Przewodniczącego - *dr inż. Bogdan Bąk*
Sekretarz - *mgr inż. Tymoteusz Bolewski*
Skarbnik - *mgr Tomasz Strzyżewski/dr Aleksandra Pospieszńska*
Członek Zarządu - *dr inż. Renata Kuśmierk-Tomaszewska*
Członek Zarządu - *prof. dr hab. Leszek Łabędzki*
Członek Zarządu - *prof. dr hab. Rajmund Przybylak*

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej – *dr Jerzy Peszek*
Członek Komisji Rewizyjnej - *dr hab. Rajmund Skowron*
Członek Komisji Rewizyjnej - *dr Przemysław Wyszyński*

Poznański

Przewodniczący - *dr hab. Jacek Leśny*
Sekretarz - *dr hab. inż. Bogdan Chojnicki*
Skarbnik - *mgr Ryszard Sziwa*
Członek Zarządu - *prof. dr hab. inż. S. Murat-Błazejewska*

Członek Zarządu - *mgr Bogumił Nowak*
Członek Zarządu - *dr Wojciech Czarnecki*

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej - *dr Wojciech Czarnecki*
Członek Komisji Rewizyjnej - *mgr Romana Koczorowska*

Warszawski

Przewodnicząca - *dr hab. Halina Lorenc- emeryt. prof. IMGW-PIB*
Z-ca Przewodniczącego - *dr Wojciech Ożga*
Sekretarz - *mgr Marianna Sasim*
Skarbnik - *mgr inż. Krystyna Konca-Kędzierska*
Członek Zarządu - *dr Urszula Kossowska-Cezak*
Członek Zarządu - *dr Ryszard Balcer*

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej - *mgr inż. Michał Ceran*
Członek Komisji Rewizyjnej - *mgr inż. Krystyna Pianko-Kluczyńska*
Członek Komisji Rewizyjnej - *dr Katarzyna Rozbicka*

Wrocławski

Przewodnicząca - *dr hab. Krystyna Bryś*
Z-ca Przewodniczącego - *mgr Piotr Ropuszyński*
Sekretarz - *dr inż. Radosław Stodolak*
Skarbnik - *mgr Barbara Wilk-Stawarz*
Członek Zarządu - *dr Wojciech Jakubowski*
Członek Zarządu - *dr Joanna Kajewska-Szkudlarek*
Członek Zarządu - *mgr Olga Szarska*

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej - *mgr inż. Aleksander Ciok*
Członek Komisji Rewizyjnej - *prof. dr hab. inż. Włodzimierz Czamara*
Członek Komisji Rewizyjnej - *mgr inż. Marcin Wdowikowski*

PODSTAWOWE FORMY DZIAŁANIA

Działalność Polskiego Towarzystwa Geofizycznego w roku 2018 była realizowana zgodnie ze statutem, wskazaniem Walnego Zgromadzenia 2017 oraz szczegółowymi ustaleniami Zarządu Głównego i jego Prezydium.

W zakresie upowszechniania wiedzy główna uwaga była poświęcona zamierzeniom organizacji konferencji przez Oddział Warszawski pt. *Współczesne problemy klimatu Polski* i przez Oddział Krakowski pt. *Pogoda, klimat i woda w różnych skalach czasowych i przestrzennych*. Ważną rolę spełniały seminaria oddziałowe. W ciągu roku zaistniała konieczność rezygnacji z organizowania konferencji Oddziału Krakowskiego PTGeof. z powodu zmian organizacyjnych Oddziału Krakowskiego IMGW-PIB, który miał być współorganizatorem konferencji.

Działalność publikacyjna była skierowana na ugruntowanie procesu wydawniczego *Przeglądu Geofizycznego* po zmianach personalnych i organizacyjnych jakie nastąpiły w 2017 roku. Pomimo wielu obiektywnych przeciwności kontynuowano redagowanie kroniki Ryszarda Girgusia pt. *Wyjątki ze źródeł historycznych o nadzwyczajnych wydarzeniach hydrologiczno-meteorologicznych na ziemiach polskich od XVII do XIX wieku*.

W oddziałach zorganizowano 38 seminariów, w trakcie których wygłoszono 65 referatów. Poza tym członkowie uczestniczyli, z ramienia swoich instytucji, w licznych konferencjach seminariach krajowych i zagranicznych. Wielu uczestników wygłosiło referaty lub komunikaty. Była to również okazja do zaprezentowania Towarzystwa i dorobku jego członków na forum międzynarodowym oraz do nawiązania kontaktów z pracownikami nauki z różnych środowisk. Współpracowano z uczelniami, szkołami, samorządami lokalnymi oraz ze środkami masowego przekazu. Wyniki działalności członków Towarzystwa w ramach własnych instytucji można znaleźć w sprawozdaniach oddziałów, w Zarządzie Głównym.

PTGeof. prowadziło również działalność finansową oraz sekretariat. Zabiegano o zabezpieczenie środków finansowych na działalność wydawniczą i upowszechniania wiedzy.

Organ Towarzystwa - kwartalnik *Przegląd Geofizyczny*

Przegląd Geofizyczny od 70 lat pozostaje organem Towarzystwa. Pomimo różnych przeszkód, przemian organizacyjnych, transformacji ustrojowej, trudności finansowych jest niezmiennie oddawany do rąk naszych czytelników. Należy to zawdzięczać społecznemu oddaniu naszych koleżanek i kolegów. Trudności organizacyjne i personalne jakie powstały w 2017 roku zostały pokonane dzięki wysiłkom nowego Redaktora Naczelnego, zespołu redakcyjnego, przewodniczącego Rady Redakcyjnej i Zarządu Głównego. Poszukiwano możliwości zwiększenia oddziaływania i popularności czasopisma, które pozostaje w bazie *POL-index* i *Scopus*, zakupiono indeksy DOI, śledzono proces reorganizacji czasopism przez MNiSW. Zeszyty kwartalnika ukazywały się regularnie. Zeszyt 3 *Przeglądu Geofizycznego* poświęcono jubileuszowi 70-lecia jego istnienia, drukując reprinty wybranych, charakterystycznych artykułów z przeszłości. W zeszycie 4 opublikowano 5 artykułów w języku angielskim.

Przegląd Geofizyczny ukazuje się już kolejny rok w wersji internetowej i tradycyjnej. Wersję tradycyjną wydajemy bez dofinansowania Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Postanowiono, że wersję papierową (dopóki jesteśmy w stanie wydawać) przekazujemy do bibliotek, na wymianę międzynarodową oraz na żądanie ograniczonej liczby członków, a wersję internetową przesyłamy w wersji *pdf* do przewodniczących oddziałów, którzy ją rozsyłają na żądanie członkom oddziału. Wprowadzono na stronę internetową Towarzystwa kolejne zeszyty historyczne.

W roku 2018 wydawanie *Przeglądu Geofizycznego* zapewniały następujące zespoły:

Rada Redakcyjna :

prof. dr hab. Marek Grad - przewodniczący
prof. Kazimierz Adamowski
prof. Wojciech Grabowski
prof. dr hab. inż. Jerzy Jaworski

prof. Andrzej Kijko
prof. Witold Krajewski
prof. Jacek Majorowicz
dr inż. Przemysław Łagodski
prof. dr hab. Maciej Sadowski

Komitet Redakcyjny:

prof. dr hab. Zbigniew Czechowski – redaktor naczelny, red. statystyczny
prof. dr hab. Joanna Wibig – z-ca redaktora naczelnego

Redaktorzy tematyczni:

dr hab. Artur Magnuszewski, prof. UW – hydrologia
prof. dr hab. Barbara Popielawska – przestrzeń okołoziemską
prof. dr hab. Piotr Środa – wnętrze Ziemi
prof. dr hab. Janina Trepieńska – klimatologia
prof. dr hab. Joanna Wibig – meteorologia
mgr Rafał Stepnowski – redaktor językowy, sekretarz redakcji

Szczegółowe sprawozdanie i wyjaśnienia przedstawi w swoim sprawozdaniu redaktor naczelny czasopisma.

Sytuacja materialna PTGeof.

Zmiana wysokości składek członkowskich i zwiększenie kwoty, jaką oddziały przekazują na rzecz Zarządu Głównego poprawiła nieco sytuację finansową Towarzystwa. Za ten wysiłek Zarząd Główny składa serdeczne podziękowania członkom Towarzystwa i Zarządom Oddziałów. W ubiegłym roku uzyskaliśmy większe niż w latach ubiegłych dofinansowanie z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na publikowanie *Przeglądu Geofizycznego* w wersji internetowej, na program antyplagiacyjny i na zakup numerów DOI. Natomiast nie otrzymujemy dofinansowania na wydawanie *Przeglądu Geofizycznego* w wersji papierowej. W dalszym ciągu w wielu oddziałach budzą niepokój zaległości w opłatach składek członkowskich. Zważywszy na trudną sytuację, Zarząd Główny prosi zarządy oddziałów o apel do członków Towarzystwa aby zwiększyć regularność składek. Podobnie, Zarząd Główny zachęca do podejmowania prac naukowych i ekspertyz na zlecenie innych instytucji.

Szczegółowa sytuacja finansowa jest przedstawiona w sprawozdaniu Głównej Księgowej.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Działalność Zarządu Głównego i Oddziałów PTGeof.

Zarząd Główny

Informacje podstawowe

Zorganizowano zebranie plenarne Zarządu Głównego z udziałem przewodniczących oddziałów, komisji rewizyjnej, Przewodniczącego Rady Redakcyjnej i Komitetu Redakcyjnego *Przeglądu Geofizycznego*. Zebranie odbyło się 26.02.2018. Przedstawiono sprawozdanie z działalności w roku 2017 i plany pracy na rok 2018. W okresie sprawozdawczym nastąpiły

wielkie zmiany personalne i organizacyjne w Zarządzie Głównym i w Komitecie Redakcyjnym *Przeglądu Geofizycznego*.

Odbyły się również 3 zebrania Prezydium 3.06., 6.09., i 5.12 2018. Zebrania poświęcono bieżącej działalności Towarzystwa i dalszym zamierzeniom. Główna tematyka zebrań i podjęte decyzje są przedstawione poniżej.

Upowszechnianie wiedzy

Ustalano zakres i szczegóły organizacyjne konferencji Oddziału Warszawskiego w 2019 roku pt. *Współczesne problemy klimatu Polski*. Uzyskano zgodę IMGW-PIB na współorganizowanie konferencji, udostępnienie sali i wydanie publikacji o charakterze monograficznym. Rozważano zakres tematyczny konferencji, proponowano udział przedstawicieli z zagranicy i rozważano główne sprawy organizacyjne. Proponowano zorganizowanie specjalnego panelu dotyczącego raportu IPCC odnośnie do zmian klimatu. Zalecano podjęcia próby uzyskania dla konferencji patronatu Ministerstwa Środowiska i Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi.

Przyjęto orientacyjny program organizowania przez oddziały konferencji w kolejnych latach bieżącej kadencji. Zachęcano oddziały Towarzystwa do organizowania seminariów lokalnych.

Działalność wydawnicza

Trudna sytuacja personalna i organizacyjna w *Przeglądzie Geofizycznym* jaka powstała w 2017 roku została opanowana. Nowy Komitet Redakcyjny i Rada Redakcyjna we współpracy z Zarządem Głównym wprowadziły zmiany w sposobie przygotowania i redagowania czasopisma. *Przegląd Geofizyczny* w roku 2018 ukazywał się regularnie w zwiększonej objętości. Najważniejsze osiągnięcia wydawnicze przedstawiono w poprzednim rozdziale, a szczegółowe sprawozdanie przedstawi Redaktor Naczelny Zbigniew Czechowski. Komitet Redakcyjny i Przewodniczący Rady Redakcyjnej zasłużyli na wdzięczność i podziękowania za utrzymanie ciągłości wydawniczej i wprowadzenie pomyślnych zmian organizacyjnych.

Pomimo obiektywnych trudności w redagowaniu i przygotowaniu do druku kroniki Ryszarda Girgusia pt. *Wyjątki ze źródeł historycznych o nadzwyczajnych zjawiskach hydrologiczno – meteorologicznych na ziemiach polskich w wiekach XVII do XIX* prace są kontynuowane. Autor uzyskał cenne materiały z pierwszych 20 lat XX wieku co może być włączone do kroniki. Byłoby to uświetnieniem 100-lecia powstania Państwowego Instytutu Meteorologicznego i Polskiej Służby Meteorologicznej. Publikacja będzie stanowiła kontynuację dzieła pod tym samym tytułem obejmującego okres od X do XVI wieku, której autorami byli Ryszard Girguś i Witold Strupczewski. Pozostaje do decyzji wykonanie kopii pierwszej części, której nakład jest wyczerpany, a ciągle cieszy się wielkim zainteresowaniem. Przedmowę do kroniki napisze Rajmund Przybylak, a redakcję naukową z wielkim oddaniem prowadzą Urszula Kossowska-Cezak i Halina Lorenc. Należałoby już teraz przeprowadzić rozmowy z proponowanymi w ubiegłym roku recenzentami wydawnictwa.

Zarząd Główny liczy na uzgodnioną współpracę z IMGW-PIB odnośnie do wydania kroniki, której redaktorem technicznym będzie Rafał Stepnowski.

Inne rodzaje działalności Zarządu Głównego

Najistotniejsze sprawy różne rozważane na zebraniach Prezydium:

- R. Przybylak prowadził rozmowy w środowisku naukowym w Szczecinie z myślą powołania tam Oddziału PTGeof. Liczba zainteresowanych na razie jest niewystarczająca aby powołać oddział. Rozważane jest powołanie sekcji, albo koła przy Oddziale Pomorskim.
- W dniach 24-29 06. odbyły się *I Warsztaty Geofizyczne* zorganizowane przez J. Wibig w Borucinie pt. *Zastosowanie programowania R w klimatologii*. Zakończyły się one sukcesem. Wzięło w nich udział 23 słuchaczy. Jest nadzieja, że warsztaty staną się cykliczną szkołą. Jest już inicjatywa organizacji warsztatów 2019 w Karpaczu, w ośrodku Uniwersytetu Wrocławskiego. Gotowość organizowania warsztatów wyraża również Oddział Poznański. Podziękowania złożono M. Miętusowi za udostępnienie siedziby i współorganizację oraz dla wykładowców, którzy bezpłatnie prowadzili zajęcia. Uznanie i podziękowanie należą się J. Wibig za wzorową organizację eksperymentalnych warsztatów.
- W dniach 14-15 września odbył się II Kongres Towarzystw Naukowych pt. *Rola Towarzystw Naukowych w rozwoju świadomości obywatelskiej i kulturowej*. W Kongresie uczestniczyli A. Dubicki, R. Przybylak i J. Szkutnicki. Referat o roli PTGeof. wygłosił A. Dubicki, który był jego głównym autorem we współpracy z U. Kossowską-Cezak, R. Przybylakiem i J. Szkutnickim. Referat zredagowany według wymogów organizatorów, odpowiadający założeniom Kongresu, przekazano do redakcji wydawnictwa pokongresowego. Kongres zakończył się sformułowaniem memorandum do administracji kraju domagającym się wyraźnego uznania i zdefiniowania roli towarzystw jako społecznego ogniwa nauki.
- Zgłoszono M. Miętusa do zespołu ekspertów MNiSW oceniających czasopisma.
- Przygotowano wnioski o dofinansowanie MNiSW wydawania *Przeglądu Geofizycznego*, konferencji Oddziału Warszawskiego i warsztatów geofizycznych.
- J. Wibig z zespołem UŁ., z udziałem R. Przybylaka, wykonali ekspertyzę dla Kancelarii Sejmu dotyczącą propozycji nowej ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Konstytucja dla Nauki)*, za którą Towarzystwo otrzymało wynagrodzenie.

Podsumowując roczną działalność Zarządu Głównego należy wysoko ocenić organizację I Warsztatów Geofizycznych, które mają charakter eksperymentu i stwarzają nadzieję na jego regularną kontynuację. Wydawanie *Przeglądu Geofizycznego* w wersji internetowej i tradycyjnej przebiega zgodnie z założeniami. Udział w Kongresie Towarzystw Naukowych jest przedstawieniem Towarzystwa na ogólnopolskim forum naukowym.

Oddział Bałtycki

Informacje podstawowe

Stan osobowy Oddziału Bałtyckiego, choć nieformalnie, systematycznie się zmniejsza. Brak jest komunikacji z częścią osób, które zakończyły działalność zawodową lub zmieniły miejsce zatrudnienia. Niemal całkowitej dezintegracji uległ zespół reprezentujący Akademię Morską w Gdyni. W dalszym ciągu nie notowano przejawów działalności osób z ośrodków ze Środkowego i Zachodniego Pomorza.

Upowszechnianie nauki

W ramach działalności upowszechniającej naukę Oddział zorganizował seminarium naukowe w dniu 22.03.2018 r. o tytule nawiązującym do tematyki Światowego Dnia Meteorologii. Wygłoszono referaty:

1. ***Wprowadzenie do tematyki tegorocznego Światowego Dnia Meteorologii***
2. Grzegorz Pietrucha IMGW-PIB Oddział Morski w Gdyni - ***Pogoda - zdolni sprostać wyzwaniom - organizacja systemu prognozowania i ostrzegania przed zagrożeniami meteorologicznymi***
3. Michał Marosz UG, Instytut Geografii, Katedra Meteorologii i Klimatologii - ***Klimat - inteligentni i odpowiedzialni. Czy jesteśmy skazani na sukces?***

Publikacje

Owczarek M., Miętus M., 2018, ***Ekstremalne zjawiska meteorologiczne w Gdyni do 1950 roku, Przegląd Geofizyczny, z. 1-2***

Inne formy działalności

Oddział Bałtycki PTGeof. w okresie sprawozdawczym współpracował z innymi stowarzyszeniami naukowymi, takimi jak Gdańskie Towarzystwo Naukowe, Polskie Towarzystwo Geograficzne, Sekcja Fizyki Morza Komitetu Badań Morza PAN oraz Polskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk o Ziemi. Dzięki temu Oddział współuczestniczył grzecznościowo w organizacji kilku innych spotkań naukowych o tematyce ogólnogeograficznej i podróżniczej. Rozwijano współpracę z portalem naukaoklimacie.pl, w ramach której współuczestniczono w polskiej translacji Streszczenia dla Decydentów (Summary for Policymakers) Raportu Specjalnego IPCC 1.5°C (*IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty*), który ukazał się w październiku 2018 r. Rozwijano współpracę z popularnonaukowym portalem naukaoklimacie.pl,

Członkowie Oddziału uczestniczyli w organizacji warsztatów *Zastosowanie R w klimatologii*.

Oddział Fizyki Wnętrza Ziemi i Przestrzeni Okołoziemskiej

Informacje podstawowe

Liczba członków: 42 (w tym 2 honorowych), W roku 2018 przyjęto 2 nowych członków. Składki opłaca 30 osób (75%).

Upowszechnianie wiedzy

Zorganizowano seminaria:

1. *Udział zesłańców po powstaniu 1863 r. w badaniach w dziedzinie nauk o Ziemi*

Wygłoszono referaty:

- Zbigniew Wójcik, Muzeum Ziemi PAN - *Sylwetki i historia głównych badaczy w gronie zesłańców po Powstaniu Styczniowym*;
- Krzysztof Teisseyre, Instytut Geofizyki PAN - *Krajobrazy przed bitwą*, (o wydarzeniach i nastrojach przed Powstaniem Styczniowym na podstawie książki Macieja Kozłowskiego, Znak, 1985);
- Anna Odzimek, Instytut Geofizyki PAN - *Udział zesłańców po powstaniu 1863 r. w badaniach w dziedzinie nauk o Ziemi – podsumowanie*.

2. *Zagrożenia pogodowe i wyzwania osłony meteorologicznej ruchu lotniczego – (seminarium specjalne w stulecie lotnictwa polskiego)*

Wygłoszono referaty:

- Jacek Kopeć Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego UW - *CAT - Clear Air Turbulence i jej pomiar na podstawie danych nawigacyjnych cywilnych statków powietrznych*;
- Tomasz Siejek, IMGW-PIB (MOLC IMGW-PIB) - *Zadania Meteorologicznej Osłony Lotnictwa Cywilnego*.

Inicjatywą Oddziału było wyjazdowe seminarium Centrum Badań Kosmicznych PAN.

3. *Kierunek Mars* Uczestniczyło około 30 osób. Wygłoszono referaty:

- Paweł Wajer, Centrum Badań Kosmicznych PAN - *Obserwacje Marsa: od starożytności do czasów współczesnych*;
- Marek Banaszkiewicz, *Ewolucja Marsa*;
- Joanna Gurgurewicz - *Enigmatyczne wystąpienia metanu w atmosferze Marsa: jakie procesy geologiczne mogą za nie odpowiadać?*;
- Włodek Kofman - *Powierzchnia i podpowierzchnia Marsa obserwowana radarami misji Mars Express (ESA) i Mars Reconnaissance Orbiter (NASA)*.

Publikacje

W *Przeglądzie Geofizycznym* w zeszytach rocznika LXIII (2018) ukazały się artykuły współautorstwa członków Oddziału:

- Dębski W., Czechowski Z., Stopiński Z. W., 2018, (1921-2017) *In memoriam*, *Przegląd Geofizyczny*, zeszyt 1-2.
- Czechowski Z., Kossowska-Cezak U., 2018, *Jubileusz 70-lecia Przeglądu Geofizycznego*, *Przegląd Geofizyczny*, zeszyt 3
- Dębski W., Cianciara A., Koziarz E., 2018, *Passive seismic tomography at Rudna copper ore mine*, *Przegląd Geofizyczny*, zeszyt 4.

Dla uczczenia jubileuszu setnych urodzin Stanisława Michnowskiego (honorowego przewodniczącego Oddziału i honorowego członka PTGeof.), Instytut Geofizyki PAN wydał numer specjalny pod red. Odzimek A., Barański P., Dziembowska A., Publications of the Institute of Geophysics Polish Academy of Sciences, vol. 424 (D-74), doi: 10.25171/InstGeoph_PAS_Publs-2018-085, <https://pub.igf.edu.pl/atmospheric-electricity-commemorative-publication-in-honor-of-stanislaw-michnowski-on-his-100-th-birthday,4,en,pubs,4,0,4,27.html>, w którym w rozdziale *Od współpracowników, kolegów i przyjaciół* zostało opublikowane wspomnienie:

- Sławomir Maj - *Działalność Stanisława Michnowskiego w Polskim Towarzystwie Geofizycznym*

Inne rodzaje działalności

Dr Krzysztof Teisseyre - prezentacja w Pałacu Staszica pt. *Henryk Arctowski i Epoka Odkryć* w ramach Seminarium Archiwum PAN pt. *Jubileusze Wielkich, którzy zostawili po sobie „pomnik trwalszy niż ze spiżu”*.

Oddział Katowicki

Informacje podstawowe

Oddział liczy 21 członków. Opłaty składek uiszczyło około 50% osób. Działalność Oddziału przebiega w nowych warunkach po gruntownej reorganizacji i zmianie siedziby.

Upowszechnianie wiedzy

Zorganizowano lub współorganizowano seminaria i spotkania naukowe:

- Małgorzata Wysocka, otwarte zebranie na UŚ w Sosnowcu – *Prezentacja profilu badań naukowych Śląskiego Centrum Radiometrii Środowiskowej;*

Konferencja naukowa organizowana przez Oddział Katowicki, Śląskie Centrum Wody, Wydział Nauk o Ziemi UŚ, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska UŚ, Instytut Chemii UŚ, w ramach obchodów Światowego Dnia Meteorologii oraz Światowego Dnia Wody. Problematyka naukowa zebrania: *Śląskie Centrum Wody – międzywydziałowy zespół badawczy; Innowacyjne rozwiązania w monitoringu jakości wody i ocenie stanu ekologicznego wód; Zagrożenia dla zasobów wód powierzchniowych i podziemnych*. Po ogólnej konferencji odbyło się otwarte seminarium Oddziału na którym wygłoszono referaty:

- Ewa Łupikasza - *Silne inwersje temperatury minimalnej w przygruntowej warstwie powietrza w profilach 5-200 cm i 2-100 m w Sosnowcu;*
- Maja Dziurawicz - *Stężenia promieniotwórcze izotopów radonu w powietrzu glebowym wybranych stanowisk skał magmowych w Górach Kaczawskich;*
- *XXVIII Seminarium Meteorologii i Klimatologii Polarnej* (współorganizacja);

Otwarte zebranie Oddziału w Instytucie Podstaw Inżynierii Środowiska PAN – *Prezentacja profilu naukowego Zakładu Magnetyzmu Środowiska i Rekultywacji oraz zwiedzanie poletka badawczego Zakładu Ochrony Powietrza.*

Uczestnictwo członków Oddziału. w sesji COP24 BLACK to GREEN, podczas którego wygłoszono referat:

- J. Fudała - *Activities of the Silesian Voivodeship in the area of air pollution emission reduction under LRTAP and CC conventions and air quality improvement in the region.*

Publikacje członków PTGeof.

Członkowie Oddziału opublikowali 6 artykułów o różnorodnej problematyce w renomowanych czasopismach znajdujących się w bazie JCR i w części A MNiSW.

Inne formy działalności

Uczestniczono w następujących pracach lub wydarzeniach o charakterze naukowym:

- Opracowywanie Miejskich Planów Adaptacji do Zmian Klimatu-Chorzów (J. Fudała)
- Konferencja naukowa II Colloquium – Przyszłość śląskich miast - Nowa Urbanizacja na starym podłożu - *Nowa urbanizacja w perspektywie środowiskowej* (J. Fudała) – Efekty zmian klimatu – zmienność czynników klimatycznych i zasięg miejskiej wyspy ciepła.
- IV Międzynarodowe Dni Energii miasta Katowice – Seminarium Black to Green (J. Fudała) – prowadzenie sesji
- Warsztaty projektu AIR Region PL-CZ (J. Fudała) – referat *Porównanie emisji zanieczyszczeń do powietrza na pograniczu Polski i Republiki Czeskiej*
- 14 Międzynarodowy workshop GARRM (on the Geological aspects of radon risk mapping), 18-20.IX.2018 Praga (Czechy) (M. Wysocka, referat)
- 18 International Multidisciplinary Scientific GeoConference SGEM 2018, Bulgaria, Albena. Hydrology and water resources (M. Wysocka, referat).
- EMS Annual Meeting – European Conference for Applied Meteorology and Climatology 3-7 września 2018, Budapeszt, Węgry. (E. Łupikasza, T. Niedźwiedź)
- 8-10 marca 2018. Wrocław. Ogólnopolska Konferencja Naukowa NAO – jej przyczyny Konferencja we Wrocławiu – NAO – jej istota, przyczyny i konsekwencje. (E. Łupikasza, 2 referaty)
- 11 – 12 maja 2018. 28 Seminarium Klimatologii Polarnej (E. Łupikasza, 2 referaty)
- 7-10 czerwca 2018 Poznań, 37 Sympozjum Polarne: Polar Change – Global Change. (E. Łupikasza, 2 referaty)
- 28-30 września 2018, Wydział Nauk o Ziemi UŚ. Regionalny Zjazd Geografów *Geografia wobec wyzwań regionalnych i globalnych* (E. Łupikasza).

Oddział Krakowski

Informacje podstawowe

Oddział liczy 48 członków w tym 5 honorowych Członkowie Oddziału reprezentują ośrodki naukowe: IMGW-PIB, Uniwersytet Rolniczy, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Pedagogiczny, Uniwersytet Śląski, PAN.

Upowszechnianie wiedzy

Zorganizowano 6 spotkań i seminariów naukowych

Z okazji Światowego Dnia Meteorologii, pod hasłem *Gotowi na pogodę – mądrzy na klimat*, wraz IMGW-PIB Kraków zorganizowano seminarium na którym wygłoszono referaty:

- Angelika Palarz - *Wpływ inwersji temperatury powietrza na jakość powietrza w wybranych kotlinach Karpat Polskich;*
- Bartłomiej Pietras - *Czynniki meteorologiczne, a koncentracja zanieczyszczeń oraz pyły występujące w Krakowie w latach 2010-2015,*
- Robert Pyrc - *Powodzie w świadomości społecznej na przestrzeni dziejów.*

Z instytutem Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego zorganizowano seminarium pod hasłem: *Zanieczyszczenia powietrza na tle warunków meteorologicznych*, na którym wygłoszono referaty:

- Wanda Wilczyńska-Michalik- *Analiza pojedynczych cząstek aerozoli atmosferycznych z Krakowa,*
- Bartłomiej Pietras - *Zróżnicowanie przestrzenne i czasowe koncentracji pyłów w Krakowie oraz ich zmiany na tle cyrkulacji atmosferycznej w latach 2010-2015;*
- Joanna Jędruszkiewicz - *Zmienność koncentracji pyłu PM2.5 i PM10 w wybranych aglomeracjach miejskich w Polsce na tle warunków meteorologicznych w latach 2006-2016;*
- Robert Pyrc - *Opady atmosferyczne w Krakowie;*
- Kazimierz Kozioł - *Zmiany klimatu a modyfikacje właściwości fizycznych i chemicznych pokrywy śnieżnej na Spitsbergenie.*

Uczestniczono w ramach konferencji ONZ COP24 oraz w kursach i konferencjach w zakresie opracowywania i wdrażania produktów satelitarnych. Uczestniczono w konferencjach krajowych i zagranicznych.

Publikacje

- Cebulak, E., Gębica, P., Limanówka, D., Starkel, L., Pyrc, R., 2018, *Wpływ wybranych barier górskich na rozkład opadów w Polskich Karpatach, Przegląd Geofizyczny, z.1-2;*
- Cebulak, E., Gębica, P., Limanówka, D., Starkel, L., Pyrc, R., 2018, *The role of orographic barriers in the origin of extreme rainfalls as exemplified by the front of high Eastern Himalaya and the low northern slope of Carpathians, Landform Analysis, Vol. 36, 9-17;*

- Pociask-Karteczka J., Siwek J., 2018, *17th Biennial Conference ERB 2018, Przegląd Geofizyczny* z. 4.

Inne formy działalności

W ramach działalności popularyzatorskiej członkowie Towarzystwa udzielali wywiadów do prasy oraz konsultacji w zakresie nauk geofizycznych, często dla młodzieży szkół średnich. Prowadzono na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie spotkania dotyczące możliwości przystąpienia do Towarzystwa ludzi młodych.

Prowadzono liczne rozmowy i konsultacje z władzami lokalnymi dotyczącymi problematyki związanej ze zmianami klimatu, zagrożeniami lokalnymi związanymi z występowaniem zjawisk ekstremalnych.

Udział w Forum Zdrowia z okazji Światowego Dnia Zdrowia w ramach XVI Festiwalu Zdrowia w Busku Zdroju im. Zbigniewa Kociuby, zorganizowane przez Zarząd Powiatu Busko Zdrój.

Oprowadzano wycieczki młodzieży odwiedzając między innymi stację odbioru i przetwarzania danych satelitarnych.

Oddział prowadzi stronę internetową www.ptgeof.pl.

Oddział Lubelski

Informacje podstawowe

Oddział liczy 26 członków, w tym jeden honorowy. Odeszło 2 członków, a w ciągu roku do Towarzystwa zapisały się 3 osoby. Składki członkowskie wpływały z zadowalającą regularnością (ponad 70%).

Upowszechnianie wiedzy

W 2018 r. odbyło się 6 posiedzeń naukowych Oddziału, w tym jedno wspólnie z Oddziałem Lubelskim Polskiego Towarzystwa Geograficznego, w których łącznie uczestniczyło 134 osób. Wygłoszono referaty:

- Ewelina Flis-Olszewska, Zakład Meteorologii i Klimatologii UMCS - ***Wpływ warunków zewnętrznych na stosunki termiczno-wilgotnościowe zabytkowych obiektów sakralnych;***
- Krzysztof Fortuniak, Katedra Meteorologii i Klimatologii, Uniwersytet Łódzki - ***Wybrane zagadnienia pomiarów strumieni gazów cieplarnianych na terenach bagiennych;***
- Bogusław M. Kaszewski, Zakład Meteorologii i Klimatologii UMCS - ***Miejska wyspa ciepła na przykładzie Lublina.*** Odczyt wspólny z Oddziałem Lubelskim Polskiego Towarzystwa Geograficznego;
- Krzysztof Bartoszek, Bogusław M. Kaszewski, Zakład Meteorologii i Klimatologii UMCS - ***Charakterystyka mas powietrznych nad Lubelszczyzną;***
- Jamie Dyer, Department of Geosciences, Mississippi State University, USA - ***Earth Atmosphere interactions – Modelling and Measurement"***, Odczyt w języku angielskim;

- Dorota Moroniak, studentka 1 roku II stopnia geografii UMCS - *Silne burze w Polsce w 2017 r. na przykładach Lubelszczyzny i Pomorza.*

Publikacje

Ukazały się w Przeglądzie Geofizycznym artykuły członków PTGeof.

- Krzyżewska A., Wereski S., Nowosad M., 2018, *Thermal variability in the Lublin Region during an exceptionally severe heat wave in August 2015.* Przegląd Geofizyczny z.1-2;
- Bartoszek K., 2018, *Actual sunshine duration in Poland – comparison of satellite and ground-based measurements.* Przegląd Geofizyczny, z.4;

W roku 2018 r. ukazało się kilkanaście publikacji członków Oddziału Lubelskiego PTGeof., wśród których kilkanaście zostało opublikowanych w czasopiśmie indeksowanym JCR.

Inne rodzaje działalności

Wygłoszono kilkanaście pogadanek popularnonaukowych dla młodzieży szkolnej na temat zjawisk atmosferycznych i obserwacji meteorologicznych połączonych ze zwiedzaniem obserwatorium meteorologicznego UMCS w Lublinie i stacji meteorologicznej IUNG w Puławach.

W lokalnej prasie ukazały się artykuły, notatki i wywiady dotyczące aktualnych i prognozowanych stanów pogody. Udzielono również wywiadów telewizyjnych i radiowych. W Internecie opublikowano kilkadziesiąt informacji na temat występowania suszy glebowej w Polsce.

Udział w Drzwiach Otwartych UMCS. oraz w imprezie popularyzatorsko - edukacyjnej pod nazwą *Dzień Ziemi*. Ponadto współpracują z licznymi instytucjami naukowymi, dydaktycznymi i samorządowymi m.in. z Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz z Centralnym Ośrodkiem Badań Odmian Roślin Uprawnych w Nowej Słupi.

Oddział Łódzki

Informacje podstawowe

Liczba członków Oddziału 22 osoby. W maju zmarł Jerzy Neuhorn, który pełnił przez wiele kadencji funkcję skarbnika Oddziału.

Upowszechnianie wiedzy

Odbyły się 2 seminaria naukowe, na których omawiano sprawy bieżące Oddziału oraz wygłoszono referaty:

- Wojciech Radziun – *Opady w województwie łódzkim;*
- Adam Skomorowski - *Mgły lotniskowe w Europie – przyczyny powstawania i sposoby zapobiegania.*

Na seminarium wyjazdowym w Oddziale Lubelskim wygłoszono referat:

- Krzysztof Fortuniak - *Wybrane zagadnienia pomiarów strumieni gazów cieplarnianych na terenach bagiennych*;

Publikacje

- Kożuchowski K., Degirmendzic J. M., 2018, *Zmienność form cyrkulacji środkowotroposferycznej według klasyfikacji Wangenheima-Girsa i ich relacje z polem ciśnienia na poziomie morza*, *Przegląd Geofizyczny* z. 1-2, Warszawa;
- Wieczorek L., A. Podstawczyńska, 2018, *Wybrane uwarunkowania synoptyczne intensywnej tornadogenezy w Europie w latach 1998- 2013*, *Przegląd Geofizyczny* z. 1-2

Inne rodzaje działalności

Istotnym elementem działalności Oddziału była popularyzacja problemów geofizycznych, wśród młodzieży, szczególnie wśród młodzieży akademickiej. Oddział Łódzki PTGeof. już w 2014 r. objął patronatem działalność Studenckiego Koła Naukowego Geomonitoringu (SKNG). W roku 2018 wspólnie z Kołem zorganizowano obchody Światowego Dnia Meteorologii. Obchody te połączone były z finałami prowadzonego przez cały rok internetowego konkursu fotograficznego pt. *Dzika fauna i flora*. Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem wśród studentów i młodzieży licealnej. Patronat nad konkursem objęło SKNG oraz PTGeof. Oddział/łódzki. W trakcie obchodów w roku 2018 przedstawiono referaty:

- Joanna Wibig - *Arktyka – jej krajobrazy i klimat*;
- Luiza Wieczorek - *Geograficzne opowieści prosto z Marsa*

Prezentacja Luizy Wieczorek dotyczyła uczestnictwa w konkursie łazików marsjańskich na pustyni Utah w Stanach Zjednoczonych. Łódzki zespół złożony z doktorantów Politechniki Łódzkiej i Uniwersytetu Łódzkiego uplasował się na czwartym miejscu, a Luiza Wieczorek była jego członkiem. Zorganizowano pokaz przyrządów meteorologicznych oraz konkurs wiedzy na temat klimatu Arktyki. W obchodach licznie uczestniczyła młodzież ze szkół średnich oraz studenci.

Członkowie Towarzystwa uczestniczyli w organizowanych przez łódzkie środowisko naukowe kolejnych edycjach *Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki* w Łodzi, na których wygłosili referaty oraz służyli pomocą studentom SKNG w przygotowaniu konkursów i quizów dla młodzieży.

Towarzystwo wsparło także dwoje doktorantów Wydziału Nauk Geograficznych, członków koła SKNG w ich udziale w prestiżowym międzynarodowym konkursie łazików marsjańskich – University Rover Challenge URC 2018, który odbył się na pustyni Utah w Stanach Zjednoczonych. Nasi doktoranci mieli istotny udział w rozbudowie łazika marsjańskiego proponując dobór czujników meteorologicznych i czujnika metanu, a także sporządzając plan wiertła geologicznego.

Oddział Pomorski

Informacje podstawowe

Oddział liczył 37 członków, w tym jeden członek honorowy. Składki członkowskie i prenumeratę *Przeglądu Geofizycznego* opłaciło 20 osób (56%)

Upowszechnianie wiedzy

Zorganizowano seminaria naukowe i wygłoszono referaty:

Z okazji Światowego Dnia Meteorologii

- Rafał Maszewski, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu - ***Rola prognoz pogody i ich aspektu edukacyjnego w kształtowaniu świadomości społeczeństwa na zagrożenia wynikające z ekstremalnych zjawisk meteorologicznych i hydrologicznych;***

Z okazji obchodów *Dnia Atmosfery*:

- Rajmund Przybylak - ***Czy globalne ocieplenie będzie nam towarzyszyć w XXI wieku?***
- Marek Kejna - ***Niebezpieczna pogoda;***

W ramach tych obchodów zorganizowano:

- Patrycja Ulandowska – ***Warsztaty prognozowania pogody;***

i wygłoszono referat:

- Andrzej Arażny, Aleksandra Pospieszńska – ***Działalność naukowa Obserwatorium Meteorologicznego.***

Sesja terenowa w Czernikowie

- Wojciech Zasada - ***Odnawialne źródło energii - farma fotowoltaiczna w Czernikowie***

Sesja terenowa: Podróż do wnętrza Ziemi, historia kopalni soli w Kłodawie, wygłoszono referaty:

- Sławomir Kostecki – ***Kopalnia soli w Kłodawie***
- Rajmund Przybylak, Andrzej Arażny - ***70 lat Oddziału Pomorskiego Polskiego Towarzystwa Geofizycznego.***

Uczestniczono z ramienia PTGeof. w II Kongresie Towarzystw Naukowych oraz w Kongresie 100 lat Geografii Polskiej, na którym R. Przybylak zainicjował i zorganizował sesję poświęconą klimatologii. Członkowie Oddziału uczestniczyli z ramienia UMK w 14 konferencjach krajowych i 2 konferencjach międzynarodowych.

Publikacje

- Dubicki A., Kossowska-Cezak U., Przybylak R., Szkutnicki J. (w druku 2019), ***Wkład Polskiego Towarzystwa Geofizycznego w upowszechnianiu nauki i kształtowaniu świadomości, Kongres Towarzystw Naukowych.***

- Skowron R., 2018, *Water temperature in the lakes of Northern Poland during the bathing season*, Bulletin of Geography. Physical Geography Series, 15, 75-90

Opublikowano 12 artykułów w renomowanych czasopismach, w języku angielskim posiadających numery DOI. Bogata problematyka publikacji dotyczy meteorologii i klimatologii, w tym problematyki polarnej, agrometeorologii obszarów uprawnych i leśnych oraz hydrologii.

Inne rodzaje działalności

Informacje dotyczące działalności Oddziału Pomorskiego Polskiego Towarzystwa Geofizycznego są dostępne *on-line* na stronie Katedry Meteorologii i Klimatologii UMK, gdzie prezentowane są wyniki pomiarów Obserwatorium Meteorologicznego. Udzielano wywiadów rozgłośniom radiowym i telewizyjnym (lokalnym i ogólnopolskim) oraz prasie dotyczące najczęściej nietypowych i ekstremalnych warunków pogodowych lub zjawisk atmosferycznych. Członkowie Oddziału brali udział w Toruńskim Festiwalu Nauki i Sztuki oraz Olsztyńskich Dniach Nauki i Sztuki. Udostępniano młodzieży i dzieciom zwiedzanie Obserwatorium Meteorologicznego.

Wygłaszano prelekcje w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Bydgoszczy, które dotyczyły pomiarów agrometeorologicznych. Wykonywane są krótko i średnioterminowe prognozy pogody w Toruniu i Bydgoszczy – np. dla *Gazety Pomorskiej*, *Gazety Wyborczej*, *Polskiego Radia Pomorza i Kujaw*.

Udzielano stałych informacji dot. aktualnego stanu wilgotności gleby w wybranych regionach woj. kujawsko-pomorskiego i ew. zagrożeń suszą lub nadmiarem opadów dla *Gazety Pomorskiej*, TVB i Radia PiK.

Oddział Poznański

Informacje podstawowe

Oddział liczy 21 osób. Składki opłaciło 60% członków. Odbyły się 2 zebrania Zarządu Oddziału.

Upowszechnianie wiedzy

Zorganizowano seminarium naukowe na którym przedstawiono referat:

- Bogdan H. Chojnicki - *Wpływ właściwości optycznych atmosfery na wymianę ciepła i masy między torfowiskiem a atmosferą.*

Inne rodzaje działalności

Uczestniczo w *XLVIII seminarium zastosowań matematyki*, na którym Bogdan H. Chojnicki i Jacek Leśny wygłosili referat. Klaudia Ziemińska uczestniczyła w sesji tematycznej COP24 w Katowicach.

Oddział Warszawski

Informacje podstawowe

Oddział liczy 34 członków w tym 5 członków honorowych. Składki opłaciło około 60% członków. Zarząd Oddziału wyraża niepokój z powodu małej aktywności większości członków. Jako przyczynę dopatruje się braku możliwości realizowania tematów badawczych. Podkreśla się również niedostateczny napływ młodzieży, zainteresowanej pracą w Towarzystwie. Drugim problemem jest fakt „starzenia” się Członków Towarzystwa. Brak jest młodej kadry. W zasadzie pracuje głównie Zarząd i Sekretarz Redakcji *Przeglądu Geofizycznego* Rafał Stepnowski oddany idei Towarzystwa, a także Ryszard Balcer, Krystyna Konca-Kędzierska, Krystyna Pianko-Kulczyńska i Urszula Kossowska – Cezak, którym składam podziękowania.

Upowszechnianie nauki.

Zorganizowano 4 seminaria:

Wspólnie z IMGW-PIB z okazji Światowego Dnia Wody i Światowego Dnia Meteorologii. Uczestniczyła Anna Moskwa podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki Morskiej i Żeglugi. Sesję prowadził z-ca Dyrektora d/s Badawczych P. Kowalczak. Wygłoszono referaty:

- Halina Lorenc, PTGeof. – *Chrońmy klimat;*
- Paweł Wilk IMGW-PIB – *Obszary zurbanizowane i ich wpływ na ilość i jakość wód powierzchniowych w kontekście prognozowanych zmian klimatu – wykorzystanie modelu SWAT;*
- Bogdan Bochenek IMGW-PIB – *Walidacja i wdrożenie hydrologiczno-meteorologicznych modeli CROCUS I ISBA-ES zapasu wody w pokrywie śnieżnej oraz jej wysokości dla małych i dużych zlewni w Polsce;*
- Bogumił Nowak IMGW-PIB – *Ocena stopnia zaniku jezior w Polsce środkowo-zachodniej i czynników odpowiedzialnych za to zjawisko.*

Podczas pozostałych seminariów wygłoszono referaty:

- Projekcja filmu *Jak 6 stopni może zmienić świat;*
- Ewelina Flis-Olszewska - *Mikroklimat kościołów;*
- Mirosław Miętus – *Naturalne zjawiska ekstremalne - występowanie i skutki;*
- Longina Chojnacka - Oźga - *Dendroklimatologia, metody i kierunki badań. Czego dowiedzieć się można o klimacie ze słoików drzew?*

Publikacje

- U. Kossowska-Cezak, H. Lorenc, przygotowywanie do publikacji kroniki R. Girgusia *Wyjątki ze źródeł historycznych o nadzwyczajnych zjawiskach hydrologiczno-meteorologicznych na ziemiach polskich w wiekach od XVII do XIX;*
- Z. Czechowski, U. Kossowska-Cezak, 2018, *Jubileusz 70-lecia Przeglądu Geofizycznego, Przegląd Geofizyczny* z. 3;

- Kossowska-Cezak U. 2018, *Przegląd Geofizyczny (1998- 2018)*, *Przegląd Geofizyczny* z. 3.
- Kossowska-Cezak U., 2018, *Ananiasz Rojecki w 40. rocznicę śmierci*, *Przegląd Geofizyczny* z. 3;
- Szkutnicki J. 2018, *II Kongres Towarzystw Naukowych*, *Przegląd Geofizyczny* z.4.

Inne rodzaje działalności

Otoczone opieką groby znanych geografów i klimatologów: Antoniego Magiera, Władysława Gorczyńskiego, Romualda Mereckiego, Wacława Wiszniewskiego spoczywających na cmentarzach warszawskich. Grób W. Gorczyńskiego, który był opuszczony, został doprowadzony do należytego wyglądu ze środków PTGeof.

Oddział Wrocławski

Informacje podstawowe

Oddział liczy 58 członków (w tym 4 członków honorowych). Jest to obecnie najbardziej liczny oddział Towarzystwa.

Upowszechnianie wiedzy

Zorganizowano 4 seminaria naukowe. Podczas seminariów miała miejsce ożywiona dyskusja. W seminariach uczestniczyli doktoranci i studenci Przyrodniczego i Uniwersytetu Wrocławskiego. Wygłoszono następujące referaty:

- Krzysztof Sośnica – *Europejski system satelitarny Galileo – założenia, realizacja oraz rola w badaniach geodezyjnych;*
- Jerzy Kozyra – *Rolnictwo inteligentne klimatycznie, przygotowane na zmiany klimatu;*
- Witold Rohm – *Asymilacja danych GNSS w numerycznych modelach prognozy pogody;*
- Wojciech Jakubowski – *Przepływy maksymalne roczne w zlewniach kontrolowanych – statystyczne metody ich oceny.*

Uczestniczono w II Kongresie Towarzystw Naukowych w Poznaniu (A. Dubicki, M. Dubicka) gdzie przedstawiono referat:

- Alfred Dubicki, Urszula Kossowska-Cezak, Rajmund Przybylak i Jerzy Szkutnicki – *Wkład Polskiego Towarzystwa Geofizycznego w upowszechnianiu nauk o Ziemi i kształtowaniu świadomości* (współautorzy: U. Kossowska-Cezak, R. Przybylak, J. Szkutnicki).

Publikacje

- Bryś K., Bryś T., Sayegh M. A., Ojrzyńska H., 2018, *Subsurface shallow depth soil layers thermal potential for ground heat pumps in Poland*, Energy & Buildings,

- Dubicki A., Kossowska-Cezak U., Przybylak R., Szkutnicki J. (w druku 2019), ***Rola Towarzystw Naukowych w upowszechnianiu nauk o Ziemi i kształtowaniu świadomości***, wydanie pokongresowe.

Inne rodzaje działalności

Członkowie Oddziału prowadzili akcję pomocy nauczycielom w realizacji programu nauczania geografii oraz ochrony środowiska. Odczyty odbywały się również na terenie placówek Uniwersytetu Przyrodniczego, Uniwersytetu Wrocławskiego oraz IMGW PIB.

Prelekcje połączone były ze zwiedzaniem wymienionych instytucji i prezentacją badań z zakresu meteorologii, hydrologii, klimatologii, agrometeorologii, hydrogeologii oraz ochrony środowiska.

W marcu uroczystie obchodzono LXVIII Światowy Dzień Meteorologii oraz XXIV Światowy Dzień Wody. Referat dr. hab. Jerzego Kozyry pt. ***Rolnictwo inteligentne klimatycznie, przygotowane na zmiany klimatu*** uświetnił te uroczystości.

Angażowano studentów z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu zrzeszonych w Kole Naukowym Hydrologów i Hydrotechników do udziału w prelekcjach członków PTGeof.

Sekcja Meteorologiczna

Sekcja Meteorologiczna PTGeof. liczy 50 członków z różnych Oddziałów. Jest członkiem European Meteorological Society (Europejskiego Towarzystwa Meteorologicznego).

W bieżącym roku Europejskie Towarzystwo Meteorologiczne zorganizowało European Conference for Applied Meteorology and Climatology w Budapeszcie w dniach 3-7 września. Hasło konferencji: *Weather and Climat: global change and local hazards*. Uczestniczyło w niej 17 uczestników z Polski, w tym sześćcioro członków Sekcji. Wygłosili oni 5 referatów i przedstawili 8 posterów. Następną konferencja odbędzie się w Kopenhadze w dniach 9-13 września 2019.

Podsumowanie

Działalność Polskiego Towarzystwa Geofizycznego przebiegała według wskazań Walnego Zgromadzenia z 21 lutego 2017.

W drugim roku działalności PTGeof., po Walnym Zgromadzeniu Towarzystwa, nastąpił normalny rytm jego funkcjonowania. Trzeba przypomnieć, że rok 2017 był bardzo trudny zważywszy zmiany personalne w Zarządzie Głównym, w wielu oddziałach, a w szczególności w Komitecie Redakcyjnym *Przeglądu Geofizycznego*. Dzięki zbiorowemu wysiłkowi wymienionych zespołów i przy wielkim wsparciu Przewodniczącego Rady Redakcyjnej i jej członków udało się uporządkować działalność Towarzystwa. Zaawansowane są prace nad kroniką R. Girgusia.

Wspólnie z Oddziałem Warszawskim organizowana jest konferencja *Współczesne problemy klimatu Polski*. Wystosowano wniosek o dofinansowanie tej konferencji przez MNiSW. Uzyskano zwiększone dofinansowanie na wydawanie internetowe *Przeglądu Geofizycznego*. Zorganizowano z dużym sukcesem Warsztaty Geofizyczne, co stwarza nadzieję na ich cykliczną organizację. Uczestniczono w II Kongresie Towarzystw Naukowych z referatem, który był dobrze oceniony i przyjęty przez organizatorów.

Przegląd Geofizyczny ukazuje się regularnie. Ostatnie zeszyty w zwiększonej objętości wydawane są kwartalnie. W ostatnim roku 6 artykułów ukazało się w języku angielskim. Komitet Redakcyjny poszukuje możliwości zwiększenia cytowań. 12 artykułów ukazało się z afiliacją PTGeof. Trwają prace redakcyjne nad kroniką R. Girgusia *Wyjątki ze źródeł historycznych o nadzwyczajnych zjawiskach hydrologiczno-meteorologicznych na ziemiach polskich w wiekach od XVII do XIX wieku*, która będzie kontynuacją istniejącej kroniki obejmującej okres X do XVI wieku autorstwa R. Girgusia i W. Strupczewskiego. Redaktorkami naukowymi kroniki zostały U. Kossowska-Cezak i H. Lorenc. IMGW-PIB będzie współwydawcą i sfinansuje druk kroniki, a być może również reprint pierwszej części, która jest wyczerpana. Przy tej okazji należy wspomnieć o dwustronnej gotowości kontynuacji i zacieśnienia współpracy PTGeof i IMGW-PIB.

Podkreślmy na koniec, że nasza praca ma charakter społeczny i przynosi nam niematerialną satysfakcję. Towarzystwo jest gotowe do podjęcia współpracy i realizacji różnych prac i badań z innymi ośrodkami naukowymi.

Jerzy Szkutnicki